

INSPREEK NOTITIE COMMISSIE VEILIGHEID, VOLDOENDE EN SCHOON WATER

11 mei 2022

Inzake ontwerp peilbesluit OOSTERLAND

(T.J. en J. van Bergen)

Wij zijn uiterst teleurgesteld in de wijze, waarop het waterschap onze degelijke zienswijze heeft beoordeeld en verwerkt. Zij verwerpt ons voorstel om voor de zomer en winter hetzelfde peil van – 0,60 cm over te nemen. Daarmee is er sprake van een evenwichtige belangenafweging: zo profiteert de landbouw in de zomer en de natuur in de winter, een sub-optimale oplossing totdat een bestemmingswijziging heeft plaatsgevonden.

Geen van de door ons aangevoerde inhoudelijke punten zijn opgevolgd. Het waterschap blijft bij zijn standpunt ten voordele van de natuurfunctie en kent een groot belang toe aan het standstill principe voor veenoxidatie (een natuurbelang). De planologisch vastgelegde bestemming "landbouw" is voor het waterschap volstrekt van ondergeschikt belang. Op deze wijze geeft zij met dit besluit en de motivering onvoldoende gevolg aan de uitspraak en opdracht van de gerechtelijke uitspraak van 2016. De gang van zaken wordt herhaald.

Er is geen sprake van een evenwichtige belangenafweging van de twee functies, die naast elkaar bestaan in de polder, zoals uit onderstaande punten blijkt

1. De bodemdaling door inklinken over de laatste decennia van omstreeks 40 cm wordt in het geheel niet gecompenseerd. Alleen 10 cm daling door gaswinning wordt gecompenseerd. Daardoor is de polder veel te nat voor landbouw.
2. De gevolgen door de voorgestelde peilwijziging voor de landbouw worden in het ontwerp niet beoordeeld, alhoewel dat wel in de leidraad wordt voorgeschreven (leidraad, 6.2 e). Dat onderzoek zou hebben aangetoond, dat de peilaanpassing onvoldoende is. Het blijft te nat. Daarentegen is er wel onderzoek gedaan naar de gevolgen voor de natuur. Waarom deze eenzijdige benadering?
3. Het waterschap miskent, dat de uitoefening van de landbouw al meerdere jaren onmogelijk is, doordat het gewas een te hoog gehalte aan zware metalen bevat met veeziekte en zelfs sterfte tot gevolg. Zij stelt, dat dit met passende beheersmaatregelen (bekalking) wel mogelijk zou zijn. Te simpel gedacht.
4. Om er weer vee te kunnen laten grazen, moet er veel meer gebeuren (zie onze zienswijze onder "Herstel") en wel over een periode van meerdere jaren:
  - a. Een lager zomerpeil (- 0,60 cm) om nieuwe aanvoer van zware metalen vanuit het grondwater naar het gewas tegen te gaan
  - b. Afvoer van het gewas, dat nu een te hoog gehalte aan metalen heeft.
  - c. Over langere tijd naar beneden uitspoelen van de metalen uit de bovenlaag door hemelwater.
5. Het criterium van hooguit 5 ha te nat in het lage deel van de polder voor één eigenaar (leidraad 3.4) wordt ter zijde geschoven met als motivering "*door de afweging van alle belangen in de polder kan niet worden voldaan aan dit streven*". Hoe zo de afweging? Dus het landbouw belang is wederom ondergeschikt aan het natuur belang. Met deze keuze wordt een herstel van de landbouwfunctie tegen gegaan.
6. Compartimentering zou een oplossing bieden. Toch wil het waterschap daar niet aan. Echter in het concept inrichtingsplan is compartimentering ten behoeve van natuur al ingetekend. Daar dus wel, maar voor landbouw niet.
7. Peilverhoging zoals Natuurmonumenten voorstaat, zou de mangaan/zware metalen problematiek tegen gaan. Ons inziens verhoogt dat de beschikbaarheid en mobiliteit

van deze ionen via grondwater naar het gewas. De wensen van Natuurmonumenten kunnen pas worden ingevuld na een planwijziging. Het is voorbarig om daarop vooruit te lopen.

Wij zijn van mening, dat het voorliggende ontwerp peilbesluit niet leidt tot herstel van de agrarische functie. Het betekent een voortzetting van de huidige situatie, waarin de uitoefening van de agrarische functie (de beweiding met vee en winning van veevoeder) feitelijk sinds 2014 niet meer mogelijk is.

Volgens ons is hier sprake van een bewuste stille sanering van de landbouw, waarvoor een passende compensatie door de waardedaling en bedrijfsschade dient te worden geboden.

Het bestuursvoorstel onderkent, dat het peilbesluit de gevolgen van bodemdaling (daardoor vernatting) eenzijdig afwentelt op de grondeigenaren (zie p. 5 Bestuursvoorstel).

Wij dringen er bij Uw Commissie op aan om alsnog een zomer en winterpeil van – 0.60 cm vast te leggen.

Zo niet dan is onze vraag:

welke compensatie stelt het waterschap daar tegenover??